

Република Србија

АГЕНЦИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ
ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА СРБИЈЕ

Др Суботића 5
11000 Београд

Тел. 011 2062 740
Факс 2062 742

office@azus.gov.rs
www.azus.gov.rs

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
АГЕНЦИЈЕ ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ
ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА СРБИЈЕ
за период од **01.01.2010. - 31.12.2010. године**

Београд, фебруар 2011. године

САДРЖАЈ

1) Уводне напомене	3
2) Финансијска подршка	4
3) Активности на даљем развијању организационог и оперативног функционисања Агенције	5
4) Активности у области акредитације	6

1) Уводне напомене

Агенција за акредитацију здравствених установа Србије основана је у складу са чланом 214. став 1. Закона о здравственој заштити ("Службени гласник РС", бр. 107/05 и 72/09 – др. закон, 88/2010 и 99/2010), чланом 9. Закона о јавним агенцијама ("Службени гласник РС", бр. 18/05 и 81/05), чланом 43. став 1. Закона о Влади ("Службени гласник РС", бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07 и 65/08) и Одлуком Владе о оснивању Агенције за акредитацију здравствених установа Србије ("Сл. гласник РС" 94/08).

Законом о здравственој заштити предвиђено је да Агенција за акредитацију здравствених установа Србије (у даљем тексту: Агенција) врши акредитацију као поступак оцењивања квалитета рада здравствене установе, на основу примене оптималног нивоа утврђених стандарда рада здравствене установе у одређеној области здравствене заштите, односно грани медицине.

Агенција је основана ради обављања стручних, регулаторних и развојних послова у поступку акредитације здравствених установа.

Као јавна овлашћења Агенцији су поверени следећи послови државне управе:

- 1) утврђивање стандарда за акредитацију здравствених установа;
- 2) процена квалитета пружене здравствене заштите становништву;
- 3) решавање у управним стварима о акредитацији здравствених установа;
- 4) издавање јавних исправа о акредитацији (сертификат);
- 5) вођење евиденције о издатим сертификатима.

Обављањем ових послова, Агенција треба да допринесе сталном праћењу и унапређењу квалитета здравствене заштите коју пружају здравствене установе у Републици Србији као и безбедности пацијента.

Циљеви акредитације подразумевају унапређење квалитета, безбедност пацијента, обезбеђивање делотворног и исплативог пружања здравствених услуга, стварање једнаких или приближних услова за пружање здравствених услуга у целом систему здравствене заштите, успостављање поверења корисника у систем здравствене заштите и унапређење менаџмента у здравству.

Агенција је утврдила националне акредитационе стандарде који ће се примењивати у поступку акредитације. Кроз поступак акредитације биће омогућена анализа испуњености стандарда. У поступку акредитације, Агенција ће помоћи здравственим установама да унапреде квалитет здравствене заштите коју пружају како би се обезбедило да грађани Србије добију најделотворнију и најефикаснију могућу здравствену заштиту.

Законом о здравственој заштити предвиђено је да је акредитација добровољна и да се врши на захтев здравствене установе. У складу са тим поље деловања Агенције су све здравствене установе у Србији примарног, секундарног и терцијарног нивоа. Описи сваког типа здравствене установе дати су у члановим 94-118 Закона о здравственој заштити.

2) Финансијска подршка

Средства за оснивање и почетак рада Агенције обезбеђују се из:

1. буџета Републике Србије;
2. поклона и прилога домаћих и страних правних и физичких лица.

Средства за рад и развој Агенције обезбеђују се из:

1. прихода које оствари обављањем послова из своје надлежности;
2. поклона и прилога домаћих и страних правних и физичких лица и других прилога;
3. буџета Републике Србије;
4. других извора, у складу са Законом о јавним агенцијама и Законом о здравственој заштити.

Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину („Службени гласник РС“, број 107/09) и Законом о изменама Закона о буџету Републике Србије за 2010. годину („Службени гласник РС“ број 91/10) Агенцији су опредељена финансијска средства у износу од 20.000.000,00 динара, на разделу 59 – Министарство здравља, са Главног програма 1803 – „Унапређење услова за лечење“, Програма 1803-03 - „Унапређење квалитета рада у систему здравствене заштите”, са пројекта 03 - „Подршка развоју Агенције за акредитацију здравствених установа Србије.“

Одлуком о висини трошкова акредитације здравствених установа („Сл. гласник РС“ број 42/2010) која је ступила на снагу у јуну месецу 2010. године, утврђена је висина трошкова акредитације које сnose здравствене установе, а који представљају приход Агенције. Агенција је у 2010. години планирала да оствари ниво сопствених прихода у укупном износу од 24.000.000,00 динара, али је из објективних разлога остварила мало више од 30% од планираног нивоа сопствених прихода.

Од укупне субвенције од 20.000.000,00 динара, до краја 2010. године Министарство здравља је у неколико транши пребацило на буџетски рачун Агенције средства у укупној висини од 16.564.465,00 динара. С друге стране, од планираних 24.000.000,00 динара сопствених прихода, остварени обим сопствених прихода Агенције у 2010. години био је 8.769.000,00 динара. На тај начин, Агенција је за потрошњу у 2010. години имала на располагању укупан консолидован буџет од 25.333.465,00 динара, од чега је потрошено укупно 24.826.771,04 динара, што представља укупну реализацију, односно извршење консолидованог буџета Агенције од 97,99%. Буџетска и сопствена финансијска средства трошена су наменски у сврхе за које су планиране Финансијским планом Агенције за 2010. годину, а који је Влада усвојила Решењем број 05 број 400-629/2010 од 28. јануара 2010. године. Неутрошена средства Агенције у 2010. години, према збирном стању финансијских средстава на свим рачунима Агенције, укупно износи 592.249,28 динара.

Такође, финансијска средства у износу од 11.184.991,95 динара која су остала неутрошена на текућем рачуну Агенције на крају 2009. године уплаћена су у корист буџета Републике Србије трансфером на рачун Министарства здравља дана 19. новембра 2010. године.

3) Активности на даљем развијању организационог и оперативног функционисања Агенције

Део активности Агенције у 2010. години био је усмерен на даље развијање организационог и оперативног функционисања.

I. У току 2010. године одржано је укупно седам седница Управног одбора Агенције (у даљем тексту: УО) :

Десета седница УО одржана је 22.01.2010. године. На седници је усвојено следеће:

- План јавних набавки Агенције за акредитацију здравствених установа Србије за 2010. годину
- Извештај о попису потраживања, обавеза, новчаних средстава, основних средстава и опреме Агенције за акредитацију здравствених установа Србије са стањем на дан 31.12.2009. године
- Допуне Пословника о раду УО Агенције за акредитацију здравствених установа Србије за 2010. годину
- Одлука о образовању Комисија УО Агенције за акредитацију здравствених установа Србије

Једанаеста седница УО одржана је 24.02.2010. године. На седници је усвојено следеће:

- Годишњи извештај о раду Агенције за 2009. годину
- Завршни рачун и финансијски извештај Агенције за 2009. годину

Дванаеста седница УО одржана је 16.03.2010. године. На седници је усвојено следеће:

- Одлука о висини трошкова акредитације здравствених установа

Тринаеста седница УО одржана је 21.04.2010. године. На седници је усвојено следеће:

- Одлука о висини трошкова акредитације здравствених установа која је усаглашена у непосредној сарадњи са Министарством финансија, а након измена које су усклађене са примедбама из мишљења Републичког секретаријата за законодавство

Четрнаеста седница УО одржана је 30.07.2010. године. На седници је усвојено следеће:

- Стандарди за акредитацију здравствених установа и то:
  - Стандарди за акредитацију здравствених установа секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите
  - Стандарди за акредитацију здравствених установа примарног нивоа здравствене заштите
  - Стандарди за акредитацију апотека

- Стандарди за акредитацију лабораторија.
- Одлука о расподели неутрошених финансијских средстава из 2009. године

Петнаеста седница УО одржана је 10.11.2010. године. На седници је усвојено следеће:

- Кодекс професионалне етике спољашњих оцењивача Агенције за акредитацију здравствених установа Србије
- Одлука о висини накнада, висини и врстама трошкова ангажовања спољашњих оцењивача

Шеснаеста седница УО одржана је 08.12.2010. године. На седници је усвојено следеће:

- Програм рада Агенције за акредитацију здравствених установа Србије за 2011. годину
- Финансијски план Агенције за акредитацију здравствених установа Србије за 2011. годину
- Избор представника Управног одбора који ће бити члан Етичког одбора Агенције за акредитацију здравствених установа Србије

II. Агенција је у 2010. години ангажовала још једног извршиоца, са којим је потписан уговори о раду на неодређено време.

III. Набавка добара и услуга потребних за функционисање Агенције, спроведена је у поступцима јавне набавке. У складу са процењеном вредност набавке, Агенција је спровела 4 поступка јавне набавке мале вредности: канцеларијски материјал, гориво за службене аутомобиле Агенције, два службена аутомобила и услуга организовања службених путовања.

4) Активности у области акредитације

I. Настављен је рад на изради стандарда за акредитацију здравствених установа.

У циљу развијања и израде стандарда за акредитацију, Агенција је у октобру 2009. године формирала Специјалне радне групе за израду стандарда за лабораторије, апотеке и радиолошку дијагностику, које су до краја 2009. године одржале 4 састанка.

Специјалне радне групе за израду стандарда за лабораторије, апотеке и радиолошку дијагностику, у сарадњи са Агенцијом и уз подршку Пројекта Министарства здравља и Европске уније „Подршка Агенцији за акредитацију здравствених установа Србије“ у виду техничке подршке међународног експерт за ISQua (Међународна асоцијација за квалитет у области здравствене заштите) стандарде за стално унапређење квалитета, ангажованог на пројекту, до априла 2010. године одржале су још три састанка.

Специјалне радне групе су израдиле и утврдиле садржај нацрта стандарда за акредитацију апотека, стандарда за акредитацију лабораторија и стандарда за

акредитацију у дијагностичкој радиологији, који чине саставни део стандарда за акредитацију здравствених установа сва три нивоа здравствене заштите.

Управни одбор Агенције усвојио је предложене нацрте стандарда на својој 14. седници одржаној дана 30. јула 2010. године.

Стандарда за акредитацију здравствених установа примарног нивоа здравствене заштите и Стандарда за акредитацију здравствених установа секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите дати су у процедуру усвајања од стране Владе.

II. Стандарди за акредитацију здравствених установа су по усвајању од стране Управног одбора Агенције, пилотирани у здравственим установама које учествују у Пројекту Министарства здравља и Европске уније „Подршка Агенцији за акредитацију здравствених установа Србије“. Пројекат је након спроведеног јавног конкурса, изабрао десет здравствених установа из приватног и државног сектора, у којима ће се тестирати процес акредитације: Општа болница Ужице, Општа болница Зрењанин, Општа болница „Белмедик“, ОРЛ Клиника – КЦС, Дом здравља „Др Ристић“, Дом здравља Лесковац, Дом здравља Крагујевац, Апотека Суботица, Апотека Фарманеа и Завод за лабораторијску дијагностику Биомедика.

III. Израђен је Водич за самооцењивање који даје упутство здравственим установама како да спроведу поступак самооцењивања, као део поступка акредитације, ради евалуације нивоа усклађености свога рада у односу на постављене стандарде за акредитацију. Водич је објављен уз подршку Пројекта „Подршка Агенцији за акредитацију здравствених установа Србије“ и штампан у тиражу од 250 примерака, од чега је половина већ дистрибуирана корисницима.

IV. Израђен је Водич за спољашње оцењиваче који дефинише улогу спољашњих оцењивача у процесу акредитације и дефинише критеријуме (одговарајућа знања, вештине и степен одговарајуће обуке) за избор оцењивача. Водич је објављен уз подршку Пројекта „Подршка Агенцији за акредитацију здравствених установа Србије“ и штампан у тиражу од 250 примерака, од чега је половина већ дистрибуирана корисницима.

V. Припремљен је и одштампан, уз помоћ Пројекта „Подршка Агенцији за акредитацију здравствених установа Србије“, Приручник за спровођење мера за безбедност пацијената према захтевима Агенције за акредитацију здравствених установа Србије. Приручник треба да помогне здравственим установама да лакше уведу безбедносне праксе приликом пружања здравствених услуга. Приручник је штампан у тиражу од 250 примерака, од чега је половина већ дистрибуирана корисницима.

VI. Агенција је Министарству здравља поднела предлог за измене и допуне Закона о здравственој заштити увођењем обавезне сертификације и променом постојећих одредби релевантних за унапређење квалитета здравствене заштите и улоге носиоца активности у поступку унапређења и провере квалитета здравствене заштите.

С обзиром на то да је акредитација добровољна, утицај акредитације на унапређење квалитета целог здравственог система је ограничен и препозната је потреба за увођењем сертификације здравствених установа и приватне праксе која би била обавезна за све здравствене установе и приватну праксу, чиме би се обезбедили основни предуслови за безбедност у процесу пружања услуга здравствене заштите.

VII. Агенција је закључила Уговор о акредитацији здравствене установе са 20 домова здравља који учествују у Пројекту “Пружање унапређених услуга на локалном нивоу“ – ДИЛС (Delivery of Improved Local Services) који у складу са Споразумом о зајму између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, спроводе Министарство просвете, Министарство здравља и Министарство рада и социјалне политике, који у оквиру компоненте Ц предвиђа спровођење поступка акредитације у циљу сталног унапређења рада здравствене установе.

Закључени су Уговори о акредитацији са: ДЗ Вождовац, ДЗ Шабац, ДЗ Инђија, ДЗ Свилајанац, ДЗ Књажевац, ДЗ Ада, ДЗ Осечина, ДЗ Бела Паланка, ДЗ Кнић, ДЗ Жагубица, ДЗ Рума, ДЗ Нови Пазар, ДЗ Велика Плана, ДЗ Власотинце, ДЗ Сјеница, ДЗ Лучани, ДЗ Топола, ДЗ Кладово, ДЗ Димитровград и ДЗ Лебане.

VIII. Агенција је потписала Споразум о пословној сардањи у области сталног унапређења квалитета здравствене заштите и безбедности пацијената са:

- 20 домова здравља који учествују у Пројекту „Пружање унапређених услуга на локалном нивоу – ДИЛС“ и

- 28 здравствених установа чији су запослени изабрани за спољашње оцењиваче Агенције: Апотека Суботица, Апотека Нови Сад, ДЗ Бачка Топола, ДЗ Дољевац, ДЗ Крагујевац, ДЗ Краљево, ДЗ Лесковац, ДЗ Ниш, ДЗ Нови Сад, ДЗ Обреновац, ДЗ Шабац, ДЗ Савски Венац, ДЗ Сечањ, ДЗ Стари Град, ДЗ Ужице, ДЗ Ваљево, ДЗ Врање, ДЗ Зрењанин, КБЦ Др Драгиша Мишовић-Дедиње, КЦ Крагујевац, КЦ Србије, ОБ Краљево, ОБ Пожаревац, ОБ Сремска Митровица, ОБ Ваљево, ОБ Врање, ОБ Врбас и ОБ Зрењанин.

Оквирни циљеви сарадње који су утврђени споразумом су :

1. Стварање услова за стално унапређење квалитета здравствене заштите и безбедност пацијената у здравственим установама;
2. Унапређење система акредитације здравствених установа;
3. Промовисање значаја акредитације здравствених установа.

IX. Агенција је израдила програме за едукацију здравствених установа и реализовала их кроз обуке за руководство здравствене установе, координаторе за акредитацију и тимове за самооцењивање да спроведу поступак самооцењивања.

Спроведена је едукација за самооцењивање у:

- 10 домова здравља који учествују у Пројекту ДИЛС, а који су укључени у поступак акредитације у 2010. години: ДЗ Вождовац, ДЗ Шабац, ДЗ Инђија, ДЗ Свилајанац, ДЗ Књажевац, ДЗ Ада, ДЗ Осечина, ДЗ Бела Паланка, ДЗ Кнић и ДЗ Жагубица
- 5 здравствених установа секундарног и терцијарног нивоа, које учествују у Пројекту Министарства здравља и Светске банке „Развој здравства Србије –

додатно финансирање“ који предвиђа спровођење поступка акредитације у циљу сталног унапређења рада здравствене установе, чија је акредитација предвиђена у 2010. години: ОБ Сремска Митровица, ОБ Пожаревац, КБЦ „Др Драгиша Мишовић - Дедиње“, ОБ Врбас и ОБ Зајечар

- 10 здравствених установа које учествују у пилот пројекту акредитације у оквиру Пројекта „Подршка Агенцији за акредитацију здравствених установа Србије“.

Започет је поступак едукације за самооцењивање у 8 здравствених установа, секундарног и терцијарног нивоа, које учествују у Пројекту Министарства здравља „Развој здравства Србије – додатно финансирање“ чија је акредитација предвиђена у 2011. години: КЦС – Клиника за гинекологију и акушерство, КЦ Крагујевац, ОБ Лесковац, ОБ Шабац, ОБ Јагодина, Институт за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“, ОБ Алексинац и ОБ Седеревска Паланка.

Х. У сарадњи са Медицинским факултетом Универзитета у Београду – Школом јавног здравља и уз подршку Пројекта Министарства здравља „Подршка Агенцији за акредитацију здравствених установа Србије“ финансираним средствима Европске уније, Агенција је акредитовала једанаест курсева из области квалитета и акредитације које су похађали здравствени професионалци (лекари, медицинске сестре/техничари, правници, економисти, инжењери):

1. Стално унапређење здравствене заштите
2. Тимски рад
3. Стратешко планирање здравствене организације
4. Улога корисника/пацијената у сталном унапређењу квалитета здравствене заштите
5. Основе акредитацијског оцењивања здравствених установа
6. Стандарди за акредитацију – клинички
7. Неклинички стандарди за акредитацију
8. Стандарди клиничке подршке – лабораторије, апотеке и дијагностичка радиологија
9. Планирање акредитације
10. Акредитацијске методе за оцењивање институције
11. Припрема акредитацијског извештаја са препорукама

Курсеви су одржани у периоду август-октобар 2010. године.

Од пријављених кандидата изабран је 91 кандидат за полазнике курсева. Избор је извршен на основу учествовања кандидата у пилот пројекту акредитације (2007-2008 година) и досадашње сарадње, као и на предлог здравствених установа са којима је потписан уговор о акредитацији здравствене установе. Током едукације полазници курсева су стекли теоријска и практична знања из области акредитације, која ће им омогућити да обављају послове спољашњих оцењивача у име Агенције.

ХИ. Формирана је листа спољашњих оцењивача Агенције. Сви кандидати који су са успехом завршили одобрену и акредитовану едукацију из области квалитета и акредитације, позвани су да са Агенцијом потпишу уговор о ангажовању спољашњег оцењивача у поступку акредитације здравствених установа, којим се

дифинишу права и обавезе Агенције и оцењивача у поступку акредитације здравствене установе, у новембру 2010. године.

Агенција је потписала уговор са 91 оцењивачем. Оцењивачима са којима је потписан уговор о ангажовању додељен је Сертификат Агенције и уврштени су на Листу спољашњих оцењивача Агенције. Листа спољашњих оцењивача Агенције је објављена на интернет презентацији Агенције.

XII. На основу решења Министра здравља о образовању Републичке стручне комисије за израду и имплементацију водича добре клиничке праксе број 119-01-309/2010-02, од 3. септембра 2010. године Агенција пружа стручну, техничку и организациону подршку за рад Комисије за израду и имплементацију водича добре клиничке праксе (Комисија).

Одржана су четири састанка Комисије на којима је:

- Комисија утврдила основне задатке:
  - утвдити у којој фази се налази рад претходне комисије
  - дефинисање чланова радних група Комисије
  - утврђивање методологије за израду водича добре клиничке праксе и
  - израда пет нових водича и ревизија десет старих водича
- Усвојен Пословник о раду Комисије
- Утврђене теме за израду интегрисаних националних водича у 2011. години: исхемијска болест срца, цереброваскуларне болести (Исхемијски мождани удар), карцином плућа, депресија, дијабетес и хипертензија
- Утврђене теме за израду водича у 2012. години: рак дојке, срчана слабост, рак колона и ректума, венски тромбоемболизам, рак грлића материце, изненадна срчана смрт и хронична бубрежна инсуфицијенција
- Одлучено да се за водиче који су већ незванично израђени уради рецензија како би постали национални водичи.

XIII. Агенција је у свакодневном раду била и током 2010. године ангажована на остварењу циљева пројекта Министарства здравља „Подршка Агенцији за акредитацију здравствених установа Србије“ финансиран средствима Европске комисије. Главни циљ овог пројекта је успостављање адекватних институционалних, организационих и управљачких структура и организација систематских капацитета како би се процес акредитације у Србији спровео на компетентан начин и био самоодржив. Циљ пројекта је и унапређење система здравствене заштите у Србији како би се створио сигуран, правичан, одржив и високо-ефикасан систем здравствене заштите у коме су пружаоци здравствене заштите стимулирани за постизање стално растућих стандарда ефикасности, ефективности и квалитета.

XIV. У сарадњи са Пројектом „Подршка Агенцији за акредитацију здравствених установа Србије“ који финансира Европска унија, Агенција је у периоду од 28. новембра до 9. децембра 2010. године, спровела спољашње оцењивање у девет здравствених установа које су укључене у поступак пилотирања акредитације у оквиру Пројекта: Општа болница Ужице, Општа болница Зрењанин, Општа болница „Белмедик“, Дом здравља „Др Ристић“, Дом здравља Лесковац, Дом

здравља Крагујевац, Апотека Суботица, Апотека Фарманеа и Завод за лабораторијску дијагностику Биомедика.

XV. Организовано је и одржано, уз финансијску и техничку подршку Пројекта Министарства здравља „Подршка Агенцији за акредитацију здравствених установа Србије“ и учешће међународних стручњака из области акредитације и квалитета:

- десет радионица:
  - Развијање стратешког и пословног плана Агенције за акредитацију здравствених установа Србије – две радионице у фебруару 2010.
  - Оцена резултата пилот пројекта акредитације који је реализован у оквиру Пројекта Министарства здравља „Развој здравства Србије“ које је финансирала Светска банка - фебруар 2010.
  - Акредитација клиничких и клиничко-болничких центара - дводневна радионица-април 2010.
  - Развијање показатеља квалитета - април 2010.
  - Управљање спољашњих оцењивача - април 2010.
  - Показатељи квалитета- јун 2010
  - Безбедност пацијента - јун 2010.
  - Радионица за инспекторе и регулаторна тела - јун 2010.
  - Показатељи квалитета - октобар 2010.
  - Будући правци за процену здравствених технологија (ПЗТ) и водиче клиничке праксе у Србији - новембар 2010.
    - Конференција о стратегији за безбедност пацијента - април 2010.
    - Тродневни едукативни програм за вође тимова за спољашње оцењивање, Ваљево - мај 2010.

XVI. Присуство и учешће на националним и међународним скуповима везаним за унапређење квалитета здравствене заштите:

Национални скупови:

- Завршна конференција „Реформа хитне медицинске помоћи у Србији“, Београд - јун 2010.
- Национална конференција о сталном унапређењу квалитета здравствене заштите, Београд - септембар 2010.

Међународни скупови:

- Међународни састанак акредитационих тела у оквиру Европске акредитационе мреже (EAN) Утрехт, Холандија - март 2010.
- Годишња конференција Европске асоцијације менаџмента у здравству, Лахта, Финска - јул 2010.

- Конференција Међународне организације за квалитет здравствене заштите (ISQUA) Париз, Француска - октобар 2010.

XVII. Студијске посете иностраним здравственим институцијама

- Студијска посета Националном институту за здравље и клиничку изузетност (NICE) Лондон, Велика Британија - септембар 2010.
- Студијска посета немачким здравственим институцијама у организацији Министарства здравља, Берлин и Келн, Немачка - децембар 2010.
- Посета словеначким здравственим установама – Љубљана, Словенија - децембар 2010.

ПРЕДСЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА

Прим. мр сци. мед. др Миљко Пејић

Број: 58-0-07/2011-04
У Београду, 24. фебруара 2011. године